

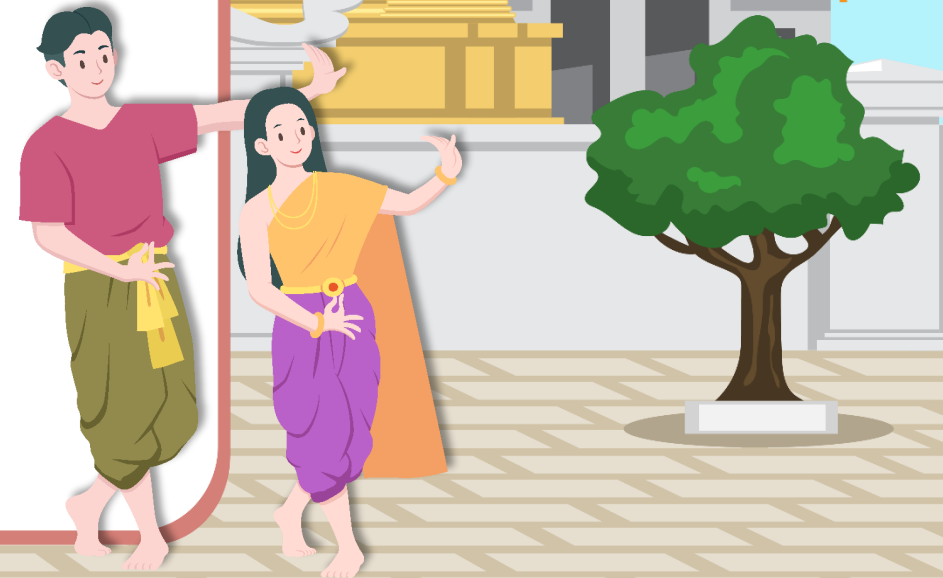
รายวิชา ศิลปะ (นาฏศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง ภาษาท่าในการแสดงรำวงมาตรฐาน

ครูผู้สอน ครูโชติกา สมพงษ์

ครูจักรพันธ์ สุวรรณเกิด

Ayutthaya

วัฒนธรรมเมืองโบราณ
Ayutthaya Festival Week

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เพลงรำโทน หมอปัญญา ปราโมทย์

เผยแพร่โดย : คนครื้นเครง เพลงพื้นบ้าน

เผยแพร่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔

ที่มา <https://youtu.be/YDMqkY7Je68>

ท่าที่ใช้ในการ รำวงมาตรฐาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

- มีความรู้เกี่ยวกับการแสดงรำวงมาตรฐาน เพลงหญิงไทยใจงาม
- ปฏิบัติการแสดงรำวงมาตรฐาน เพลงหญิงไทยใจงาม
ได้ถูกต้อง

คำถามชวนคิด

ถ้านักเรียนย้อนยุคกลับไปสู่อดีต จะประดิษฐ์คิดค้นการแสดง
นาฏศิลป์ชุดใด เพื่อแสดงในงานบุญหรืองานประเพณีต่าง ๆ
ในท้องถิ่นหรือชุมชนของตนเอง

รำวงมาตรฐาน

เป็นการแสดงที่มีวิวัฒนาการมาจาก “รำโทน” เป็นการรำและการร้องของชาวบ้าน ซึ่งมีผู้รำทั้งชายและหญิง รำกันเป็นคู่ ๆ รอบ ๆ ครกตำข้าวที่วางคว่ำไว้ หรือไม่ก็รำกันเป็นวงกลม โดยมี “โทน” เป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

เครื่องดนตรี “โทน”

ภาพครกตำข้าว

รำวงมาตรฐาน

ลักษณะการรำและร้องเป็นไปตามความถนัด ไม่มีแบบแผนกำหนดไว้ คงเป็นการรำและร้องง่าย ๆ มุ่งเน้นที่ความสนุกสนานรื่นเริงเป็นสำคัญ เช่น เพลงช่อมาลี เพลงยวนยาเหล เพลงหล่อจริงนะดารา เพลงตามองตา เพลงใกล้เข้าไปอีกนิด เป็นต้น

ด้วยเหตุที่การรำชนิดนี้มีโทนเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ จึงเรียกการแสดงชุดนี้ว่า “รำโทน”

รำวงมาตรฐาน

ต่อมาในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี คนไทยนิยมเล่นรำโทนกันอย่างแพร่หลาย รัฐบาลจึงปรับปรุงการเล่นรำโทนให้เป็นระเบียบทั้งเพลงร้อง ลีลาท่ารำ และการแต่งกาย จนทำให้การเล่นรำโทนเป็นที่นิยมมากยิ่งขึ้น

จึงได้มอบหมายให้กรมศิลปากรปรับปรุงรำโทนเสียใหม่ให้เป็นมาตรฐาน มีการแต่งเนื้อร้องทำนองเพลง และนำท่ารำจากเพลงแม่บทมากำหนดเป็นท่ารำเฉพาะแต่ละเพลงอย่างเป็นแบบแผนและปรับปรุงเครื่องแต่งกายให้เป็นแบบแผน มี ๔ แบบ คือ

แบบชาวบ้าน

แบบรัชกาลที่ ๕

แบบสากลนิยม

แบบราตรีสโมสร

เพลงและท่ารำที่ใช้ในรำวงมาตรฐาน

เพลง

ท่ารำ

๑. เพลงงามแสงเดือน	→	ท่าสอสร้อยมาลา
๒. เพลงชาวไทย	→	ท่าชักแป้งผัดหน้า
๓. เพลงรำมาชิมารำ	→	ท่ารำส่าย
๔. เพลงคืนเดือนหงาย	→	ท่าสอสร้อยมาลาแปลง

เพลงและท่ารำที่ใช้ในรำวงมาตรฐาน

เพลง

ท่ารำ

๕. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ	→	ท่าแขกเต้าเข้ารัง
และ ท่าผาลาเพียงไหล่
๖. เพลงดอกไม้ของชาติ	→	ท่ารำยั่ว
๗. เพลงหญิงไทยใจงาม	→	ท่าพรหมสี่หน้า
และท่ายุ่งฟ้อนหาง

เพลงและท่ารำที่ใช้ในรำวงมาตรฐาน

เพลง

ท่ารำ

๘. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า → ท่าซ่างประสานงา
และ ท่าจันทร์ทรงกลด
๙. เพลงยอดชายใจหาญ → (หญิง) ท่าชะนีรำยไม้
(ชาย) ท่าจ่อเพลงกาฬ

เพลงและท่ารำที่ใช้ในรำวงมาตรฐาน

เพลง

๑๐. เพลงบูชานักรบ

ท่ารำ

เที่ยวที่ 1 (หญิง) ท่าขัดจางนาง
(ชาย) ท่าจันทร์ทรงกรด

เที่ยวที่ 2 (หญิง) ท่าล้อแก้ว
(ชาย) ขอแก้ว

การขับร้องและปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย

รำวงมาตรฐาน

เพลง หอญิงไทยใจงาม

ร่างมาตรฐาน

**เพลง
หญิงไทยใจงาม**

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

สื่อการสอนร่างมาตรฐาน(เพลงหญิงไทยใจงาม)

เผยแพร่โดย : krucho wk.

เผยแพร่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ที่มา <https://youtu.be/QloCbkosero>

เพลง หอญิงไทยใจงาม

เพลง หญิงไทยใจงาม

คำร้อง ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม

ทำนอง ครูเอื้อ สุนทรสนาน

เดือนพราว

ดาวแวววาวระยับ

ขวัญใจ

หญิงไทยสงครีชาติ

แสงดาวประดับ

ส่องให้เดือนงามเด่น

รูปงามวิลาส

ใจกล้าหาญเรื่องนาม

ดวงหน้า

โสกาเพียงเดือนเพ็ญ

เกียรติยศ

ก้องปรากฏทั่วคาม

คุณความดีที่เห็น

เสริมให้เด่นเลิศงาม

หญิงไทยใจงาม

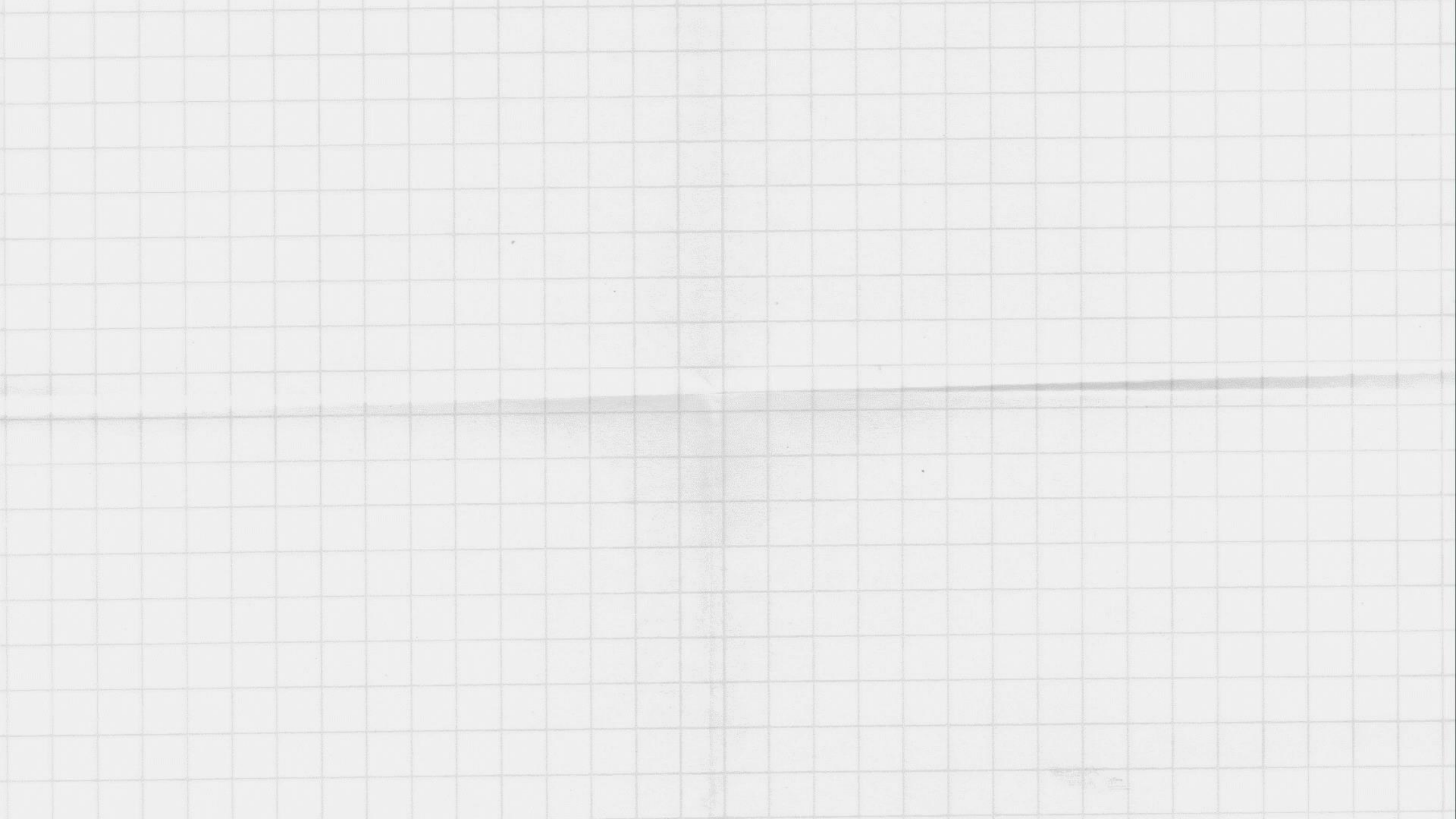
ยิ่งเดือนดาวพราวแพรว

ความหมายเพลง หญิงไทยใจงาม

ดวงจันทร์ที่ส่องแสงอยู่บนท้องฟ้ามีความงดงามมาก และยังได้แสง
อันระยิบระยับของดวงดาวด้วยแล้ว ยิ่งทำให้ดวงจันทร์นั้นงามเด่นยิ่งขึ้น
เปรียบเหมือนกับดวงหน้าของหญิงสาวที่มีความงดงามอยู่แล้ว

ถ้ามีคุณความดีด้วย ก็จะทำให้หญิงนั้นงามเป็นเลิศ ผู้หญิงไทยนี้
เป็นขวัญใจของชาติ เป็นที่เชิดหน้าชูตาของชาติ รูปร่างก็งดงาม
จิตใจก็กล้าหาญ ดังที่มีชื่อเสียงปรากฏอยู่ทั่วไป

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เนื้อเพลงหญิงไทยใจงาม

เผยแพร่โดย : นาฏศิลป์ ครูอณัญญา

เผยแพร่วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=OYo2lFOwOLE>

เพลง หญิงไทยใจงาม

คำร้อง ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม

ทำนอง ครูเอื้อ สุนทรสนาน

เดือนพราว

ดาวแวววาวระยับ

ขวัญใจ

หญิงไทยสงครีชาติ

แสงดาวประดับ

ส่องให้เดือนงามเด่น

รูปงามวิลาส

ใจกล้าหาญเรื่องนาม

ดวงหน้า

โสกาเพียงเดือนเพ็ญ

เกียรติยศ

ก้องปรากฏทั่วคาม

คุณความดีที่เห็น

เสริมให้เด่นเลิศงาม

หญิงไทยใจงาม

ยิ่งเดือนดาวพราวแพรว

ร้องเพลง หญิงไทยใจงาม

ทำรำ

เพลง หญิงไทยใจงาม

หญิง : พรหมสีหน้า

ชาย : พรหมสีหน้า

ทำรำ

เพลง หญิงไทยใจงาม

หญิง : ยูงฟ้อนหาง

ชาย : ยูงฟ้อนหาง

ฝึกปฏิบัติทำรำส่วนมือ เพลง หอญิงไทยใจงาม

ท่าพรหมสี่หน้า

มือทั้ง ๒ ข้าง จีบคว่ำ ระดับไหล่
งอแขนเล็กน้อย

สอดมือทั้ง ๒ ข้างขึ้นแบมือออกเป็นบัวบาน
ศอกระดับไหล่ เอียงซ้าย

ทำยูงพื่อนหาง

➔ ลดมือทั้ง ๒ ข้าง แตะมือ
ไปลงด้านหลัง โดยไม่ต้อง
พลิกหรือหงายมือ แขนตั้ง
เฉียงขวา

ฝึกปฏิบัติท่ารำ

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ภาษาท่าที่ใช้ในการแสดง รำวงมาตรฐาน (ต่อ)

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

